

Rejent * rok 15 * nr 11(175)
listopad 2005 r.

Konferencje – Zjazdy – Spotkania

Wirtualne kontrakty

W dniach 27-28 października 2005 r. odbyła się konferencja naukowa na temat: „Prawo umów elektronicznych”, zorganizowana przez Centrum Badań Problemów Prawnych i Ekonomicznych Komunikacji Elektronicznej przy Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Druga jej część poświęcona była unijnej i zagranicznej problematyce obrotu elektronicznego. Uczestniczyli w niej wykładowcy z kilku krajów świata, dzieląc się swoją wiedzą i znajomością tematu z polskimi słuchaczami.

Konferencję zaingurował prof. dr Wolfgang Kilian z Instytut für Rechtsinformatik z Hanoweru wystąpieniem pt. „Struktura umów elektronicznych”, jednak główny nurt wystąpień odnosił się do polskiego prawa umów elektronicznych.

Kolejnym referentem była mgr Maria Ossowska (Instytut Nauk Prawnych PAN), która zaprezentowała „Ogólne warunki umów zawieranych drogą elektroniczną”. W swoim wystąpieniu odniosła się do wielu interesujących problemów, jakie rodzą ogólne warunki umowne tworzone w komunikacji elektronicznej. Cenna była wypowiedź dra Janusza Kaspryszyna (Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu), dotycząca „Podpisu elektronicznego osoby nie umiejącej pisać”. Za taką osobę należy uznać nie tylko analfabetę czy półanalfabetę, ale także osobę, która z przyczyn ułomności fizycznych lub choroby ma niewładne ręce. Z osobami takimi

spotkają się w swojej praktyce także notariusze, a wówczas problem osoby niemogącej podpisać dokumentu notarialnego nabiera szczególnego znaczenia.

Omówieniem „Skutków prawnych oświadczenia woli złożonych przy użyciu podpisu elektronicznego” zajęła się mgr Agnieszka Gryszczyńska (Uniwersytet Kardynała St. Wyszyńskiego w Warszawie). Dokonała ona m.in. porównania tej problematyki na tle prawa włoskiego.

Niezwykle interesujące było wystąpienie mec. Xawerego Konarskiego (Kancelaria Prawna Traple, Konarski, Podrecki w Krakowie), które dotyczyło „Ochrony konsumenta korzystającego z usług elektronicznych w prawie polskim”. Omawiany problem umiejscowił na szerokim tle prawa konsumenckiego, kształtowaniu się skomplikowanych relacji między osobami uczestniczącymi w obrocie elektronicznym. Wyeksponowana została ochrona prawa konsumenta do informacji przy usługach elektronicznych, z racji ważnej do spełnienia roli, stojącej na straży prywatności konsumentów.

W podobnym kierunku poszła dr Krystyna Kowalik-Bończyk (Europejska Wyższa Szkoła Prawa i Administracji Centrum Europejskie Uniwersytetu Warszawskiego) w swej wypowiedzi „Ochrona przed spamem w prawie Unii Europejskiej”. Według ustalonej opinii spamem jest wszelkie przekazywanie niezamawianej informacji w formie elektronicznej, jaka trafia do zindywidualizowanego odbiorcy. Komisja Europejska pod tym pojęciem rozumie jedynie przekazywanie poczty elektronicznej zawierającej informacje handlowe.

W kolejnych wystąpieniach dr Maciej Skory (Uniwersytet Wrocławski) dzielił się uwagami odnoszącymi się do „Zawarcia umowy a arbitrażem w formie elektronicznej”, natomiast dr Agnieszka Łuszek-Zajac (Uniwersytet Wrocławski) zaprezentowała „Uregulowania kodeksu cywilnego a aukcje elektroniczne”. Jej zdaniem, aukcje internetowe nie mogą być jednoznacznie kwalifikowane w ramach wskazanych w kodeksie cywilnym rodzajów przetargu. Mimo nieadekwatnej nazwy aukcje elektroniczne wykazują raczej cechy przetargu ustnego niż pisemnego, co rodzi określone skutki cywilnoprawne. Najczęściej prowadzone są z wykorzystaniem profesjonalnych serwisów internetowych, które umożliwiają przeprowadzenie transakcji pomiędzy ich użytkownikami. Są wyposażone w niezbędne narzędzia, jak choćby elektronicznego agenta

ułatwiającego licytację, starają się zabezpieczyć strony przed nadużyciami, które mogą wiązać się z korzystaniem z Internetu.

Mgr Paweł Litwiński (Uniwersytet Śląski) przedstawił problem „Ochrony danych osobowych stron umów elektronicznych”. Jest to, jego zdaniem, niezbędne, gdyż każdemu użytkownikowi Internetu grozi naruszenie jego prywatności. Odnosi się to także do zawieranych umów w postaci elektronicznej. Trzeba temu przeciwdziałać, stosując odpowiednie przepisy krajowe i dyrektywy unijne, jakie zostały w tym celu stworzone.

O „Prawnych możliwościach poszerzenia rynku podpisu elektronicznego w Polsce” mówił dr Dariusz Szostek (Śląska Wyższa Szkoła Zarządzania w Katowicach) oraz mgr Marek Świerczyński (Uniwersytet Śląski). Przedstawili oni bariery prawne rozwoju rynku podpisu elektronicznego, najważniejsze wady ustawy o podpisie elektronicznym, do których zaliczyli m.in. rozbieżność definicji polskiego podpisu elektronicznego z dyrektywą unijną (99/93/WE). Podobny zarzut dotyczy „bezpiecznego podpisu elektronicznego” oraz różnic między definicjami ustawy o podpisie elektronicznym a dyrektywą unijną, a także różnic w innych sprawach. Wskazali też na wiele innych usterek. Interesująca była część wystąpienia poświęcona wnioskowi *de lege ferenda*, które mają dokonać odpowiednich zmian w obecnej regulacji o podpisie elektronicznym.

Ciekawym uzupełnieniem było wystąpienie prof. dra hab. Mirosława Kutyłowskiego (Politechnika Wrocławska) na temat: „Podpis elektroniczny osoby prawnej w Republice Czeskiej. Koncepcja prawna, technologiczna i zastosowanie gospodarcze”. Okazuje się, że w wyniku nowelizacji ustawy o podpisie elektronicznym w 2005 r. osobą składającą taki podpis może być osoba fizyczna, prawna lub organ państwa. Świadczy to, zdaniem prelegenta, o nieuchronności ewolucji konstrukcji prawnych w kierunku umożliwiania dokonywania czynności prawnych za pomocą automatycznych systemów elektronicznych.

Jerzy Jacyszyn